

Biogram Prof. Czesława Bobrowskiego

Prof. Czesław Bobrowski urodził się 17 lutego 1904 r. we wschodniej części Polski w miejscowości Sarny. Zmarł w Warszawie 17 maja 1996 r.

W 1921 r. ukończył gimnazjum w Lublinie i rozpoczął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W tym samym roku przeniósł się do Warszawy, gdzie w 1925 r. ukończył studia i uzyskał magisterium na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Bezpośrednio po ukończeniu studiów został zatrudniony jako referent prawny Konsulatu Generalnego RP w Pradze a następnie odbył kilkunastomiesięczny staż naukowy w Ecole des Sciences Politique w Paryżu.

W okresie 1927-1929 pracował w Departamencie Ekonomicznym w Ministerstwie Przemysłu i Handlu RP, pełniąc między innymi funkcję zastępcy komisarza rządowego Polskiego Towarzystwa Handlu z Rosją (POLROS). Natomiast w latach 1931–1932 prowadził działalność w Moskwie jako dyrektor polsko-radzieckiej firmy handlowej „Sowpoltorg S.A.”.

Na początku lat trzydziestych XX wieku Cz. Bobrowski wystąpił z ideą wydawania dwutygodnika „Gospodarka Narodowa”, którego został redaktorem naczelnym, przyciągając do współpracy wybijających się absolwentów wyższych studiów ekonomicznych, którzy widzieli potrzebę nowego podejścia do spraw rozwoju gospodarczego Polski.

W okresie 1935-1939 sprawował funkcję dyrektora Departamentu Ekonomicznego w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych, wspierając aktywnie program ministra Juliusza Poniatowskiego, a zwłaszcza jego działania na rzecz reformy rolnej.

W 1939 r. brał udział na terenie kraju w kampanii wrześniowej w obronie Ojczyzny. W 1940-1944 uczestniczył w walkach z hitlerowskim najeźdźcą prowadzonych przez Armię Polską na terenie Francji a następnie w działalności Czerwonego Krzyża oraz w nielegalnej Polskiej Organizacji Walki o Niepodległość. Zakończenie wojny zastało Cz. Bobrowskiego w Londynie, do którego musiał uciekać z Francji jako wróg Trzeciej Rzeszy, wsławiony brawurowymi akcjami uwalniania więźniów z obozów niemieckich na terenie Francji i intensywnie poszukiwany przez gestapo. W Londynie Cz. Bobrowski włączył się do prac komisji działającej pod przewodnictwem Ludwika Grosfelda, ministra skarbu w rządzie emigracyjnym, których celem było określenie programu odbudowy i rozwoju oraz modelowych rozwiązań dla gospodarki w powojennej Polsce. Realia polityczne nie dały szans na ich realizację. Cz. Bobrowski znalazł się w obliczu dylematu: pozostać w Londynie czy wracać do Polski. Uznał, że niewłaściwe byłoby uchylanie się a priori od pracy w nowym ustroju społeczno-politycznym, jaki w owym czasie zapanował w Polsce. Dlatego też w sierpniu 1945 r. zdecydował się na powrót do kraju, gdzie podjął się zorganizowania Centralnego Urzędu Planowania, którego został prezesem w listopadzie 1945. Jednocześnie objął funkcję zastępcy przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów. Był głównym autorem Trzyletniego Planu Odbudowy i Rozwoju (1947–1949).

W lutym 1948 r. z udziałem najwyższych władz państwowych odbyła się „dyskusja w sprawie metod planowania stosowanych w CUP”, będąca w istocie rozprawą z kierownictwem tej instytucji, której efektem było odejście Cz. Bobrowskiego ze stanowiska prezesa CUP.

W okresie marzec-grudzień 1948 Cz. Bobrowski pełnił funkcje szefa placówki dyplomatycznej RP w Szwecji, a następnie udał się na bezterminowy urlop (emigrację) do Francji, gdzie sprawował funkcje pracownika naukowego w Instytucie Nauk Politycznych w 1953 r. a następnie (w okresie 1954-1956) w Centre Nationale de la Recherche Scientifique w Paryżu. W rezultacie intensywnie prowadzonych prac badawczych Cz. Bobrowski opublikował we Francji kilka oryginalnych prac rzucających nowe światło na funkcjonowanie gospodarki w warunkach socjalizmu.

Po przełomie październikowym jaki miał miejsce w Polsce w 1956 r. Czesław Bobrowski zdecydował się na powrót do kraju. W listopadzie 1956 r. stanął ponownie do pracy przerwanej w 1948 r. W okresie 1957-1963 jako urzędujący wiceprzewodniczący był rzeczywistym szefem Rady Ekonomicznej przy Radzie Ministrów, która przygotowała propozycje reform gospodarczych („Tezy Rady Ekonomicznej”), opublikowanych w 1957 r. uznawanych za doniosłe źródło przemian rynkowo-demokratycznych..

Po uzyskaniu tytułu profesora Cz. Bobrowski przez okres dziesięciu lat aktywnie uczestniczył w pracy naukowo-dydaktycznej na Uniwersytecie Warszawskim. W latach 1959–1968 był kierownikiem Katedry Planowania i Polityki Gospodarczej na Wydziale Ekonomii Politycznej, a ponadto w okresie 1966-1968 sprawował funkcje dziekana tego Wydziału. Jednocześnie, w okresie 1964-1968 był prezesem Towarzystwa Wiedzy Powszechnej. Po wydarzeniach marcowych 1968 r. Profesor Bobrowski złożył rezygnację z funkcji dziekana i pozostawał na Uniwersytecie Warszawskim jako osoba przebywająca na urlopie bezpłatnym. Oficjalne rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w listopadzie 1973 r. W okresie 1967-1971 Prof. Bobrowski kontynuował pracę naukowo-dydaktyczną jako wykładowca na Uniwersytecie Paris I – La Sorbonne.

W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX w. Prof. Cz. Bobrowski intensywnie uczestniczył w pracach mających na celu przewyciężenie zacofania gospodarczego krajów słabo rozwiniętych. W okresie 1961-68 był członkiem Rady Naukowej Zakładu problemowego Gospodarki Krajów Słabo Rozwiniętych przy UW i SGPiS. W tym samym czasie był również członkiem Rady Naukowej Wyższego Kursu Planowania Gospodarczego dla planistów i ekonomistów z państw gospodarczo słabo rozwiniętych, funkcjonującego w ramach SGPiS.

W latach 1965-1975 Prof. Cz. Bobrowski był z ramienia ONZ doradcą do spraw ekonomiczno-planistycznych rządu Algierii oraz jako konsultant FAO i UNESCO przygotowywał ekspertyzy dotyczące polityki społeczno-gospodarczej w Ghanie, Iraku i Syrii.

W latach osiemdziesiątych Prof.. Cz. Bobrowski odegrał doniosłą rolę jako członek Komisji do Spraw Reformy Gospodarczej w przygotowaniu koncepcji przemian systemowych oraz ich urzeczywistnieniu. W okresie 1982-1987 sprawował funkcję Przewodniczącego Konsultacyjnej Rady Gospodarczej oraz w latach 1986-1989 aktywnie uczestniczył w pracach Rady Konsultacyjnej przy Przewodniczącym Rady Państwa. W 1986 r. był ponadto honorowym prezesem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Działalność Prof. Cz. Bobrowskiego w znacznym stopniu przyczyniła się do podjęcia inicjatywy oraz treści porozumień społeczno-ekonomicznych i politycznych Okrągłego Stołu, jakie miały miejsce w pierwszej połowie 1989 r.

Prof. Cz. Bobrowski jest autorem licznych publikacji zarówno w języku polskim, jak i francuskim, na temat problematyki społeczno-gospodarczej. Wymienić zwłaszcza należy następujące publikacje książkowe: „Warunki i drogi rozwoju gospodarczego wsi” (1936); „Polityka społeczna na tle gospodarczym” (1944); „U źródeł planowania

„socjalistycznego” (1956); „Jugosławia socjalistyczna” (1957); „Modele gospodarki socjalistycznej” (1957); „Planowanie gospodarcze. Problemy podstawowe” (1965) „O gospodarce mieszanej w krajach Trzeciego Świata” (1967); „Źródła, problemy i tendencje przemian planowania gospodarczego” (1981); „Wspomnienia ze stulecia” (1985).

Działalność Prof. Cz. Bobrowskiego była wysoka oceniana zarówno za granicą, jak i w kraju, co znalazło między innymi potwierdzenie w nadaniu Prof. Bobrowskiemu w 1977 r. doktoratu honoris causa Uniwersytetu Sorbona- Paris.I oraz w 1986 r. doktoratu honoris causa Akademii Ekonomicznej w Krakowie oraz licznych odznaczeń państwowych, w tym zwłaszcza: Złotego Krzyża Zasługi z Mieczami (Londyn), Medalu Zwycięstwa i Wolności (Warszawa); Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski (Warszawa); Krzyża Komandorskiego z Gwiazdą Orderu Białego Lwa (Praga czeska), Krzyża Komandorskiego z Gwiazdą OOP (Warszawa), Orderu Budowniczych Polski Ludowej (Warszawa), a także wielu nagród i wyróżnień z tytułu pracy naukowej i publicystycznej.